

Aktivisti i aktivistkinje optužili su EPS na događaju u Obrenovcu, gde se nalaze i TENT A i TENT B, da planira da poveća kapacitet proizvodnje električne energije iz uglja umesto da ga smanji. Po njihovom mišljenju, investicije moraju da se usmere u energetska efikasnost i obnovljive izvore. Zaštitnici životne sredine i zabrinuti građani uputili su više vrsta konkretnih prigovora.

Elektroprivreda Srbije je održala prezentaciju studije o proceni uticaja na životnu sredinu za svoju Termoelektranu Nikola Tesla A - TENT A, u kojoj je gorivo ugalj. Ujedno je organizovana javna rasprava. Organizacije civilnog društva i pojedinci rekli su da je dokument daleko od prihvatljivog i da svi takvi sistemi u Srbiji treba što pre da se zatvore. Organizacije za zaštitu životne sredine i aktivisti tvrde da Elektroprivreda Srbije, EPS, ovim tempom neće uspeti da do kraja godine dobije neophodnu integralnu dozvolu za Termoelektranu Nikola Tesla A (TENT A), koja koristi ugalj. Na javnoj raspravi o studiji studiju o proceni uticaja na životnu sredinu, njen autor je potvrdio da je cilj izrade dokumenta da se zadovolje formalni uslovi za planiranu rekonstrukciju dva bloka. EPS-u je potrebno da se studija odobri da bi mogao da počne planiranu rekonstrukciju blokova A1 i A2. Postupak se sprovodi jer TENT A još nije zvanično legalizovan, iako je star pola veka. Branislav Krstić iz Delta inženjeringa, koji je izradio studiju, složio se da ima manjkavosti ali i obećao da će sadržaj biti poboljšán u saradnji s EPS-om i u skladu s preporukama i primedbama.

Ovaj inženjer insistira da je dokument urađen "preliminarno". Postrojenje formalnopravno ne postoji i svrha postupka nije uticaj na životnu sredinu, već da se termoelektrana ozakoni, da bi mogla da se unapredi, izjavio je Krstić.

Javno preduzeće je iz procene isključilo blokove od A3 do A6 uz obrazloženje da svi imaju po više od 300 megavata. To znači da do kraja 2023. mora da ih prilagodi Direktivi o emisijama Evropske unije.

TENT A mora da se legalizuje da bi mogao da se rekonstruiše i da se tako produži vek ložištima u koja se doprema ugalj

Kritičari su istakli da rok za dobijanje integralne dozvole za sprečavanje i kontrolu zagađivanja (IPPC) ističe 31. decembra i da kompanija debelo kasni u ispunjavanju svojih pravnih obaveza i po drugim pitanjima. Vlada uzima ogromne kredite da bi dalje razvijala kopove lignita i sagradila dve termoelektrane, uz tvrdnju da će one zameniti neke od zastarelih pogona.

Izbegavanje sveobuhvatnog prikaza komadanjem projekta

Kompanija je kritikovana zbog navodnog pokušaja da odvajá delove projekta za posebne

ekološke procene. Takav pristup se naziva sečenjem salame. EPS nominalno ne bi trebalo da dobije IPPC dozvolu bez prikazivanja kompletnog lanca snabdevanja i tokova zagađenja. Učesnici na raspravi potegnuli su pitanje pepela i otpadnih voda i, posebno, izdvajanja blokova A3, A4, A5 i A6. Krstić je na to rekao da su ostali segmenti pokriveni drugim studijama i da je taj metod primenjen u cilju dobijanja neophodnih dozvola.

Stari i nepotpuni podaci

Za kontrolu kvaliteta vazduha 2018. bio je zadužen Gradski zavod za javno zdravlje iz Beograda. Sledeća godina je propuštena. Osim toga, podaci su objavljeni za vreme od aprila do decembra, a autori su izostavili mesece kad je zagađenje obično najjače. Neki od dokumenata na koje se pozivaju su stari i do pet godina.

Krstić je rekao da nisu dobili ažurne informacije, uz uveravanje da će se fokusirati na Nacionalni plan za smanjenje emisija glavnih zagađujućih materija koje potiču iz starih, velikih postrojenja za sagorevanje. Takvi planovi su poznatiji kao NERP-ovi.

Proceduralni propusti

Predstavnik projektantske firme nije obrazložio nedostatak obaveznih ekoloških saglasnosti nadležnih ustanova iz dokumentacije. Uticaj na biljke i životinje opisan je uopšteno i Krstić se složio s ocenom da treba navesti izvore.

U studiji još nedostaju merne ravni za merenje praškastih materija (PM-a) odnosno štetne sitne prašine što se uzdiže pri sagorevanju i razleti se.

Bez procene uticaja na klimu

U radu nema pomena koje su posledice aktivnosti termoelektrane na ugalj TENT A u smislu klimatskih promena. Izrađivači se nisu osvrnuli na propise Evropske unije, emisije ugljen-dioksida kao ni na njihov očekivani rast kada bude instaliran sistem za odsumporavanje. Po Krstićevim rečima, oni će se u sledećoj verziji "ozbiljno pozabaviti" i problemom sa sumpor-dioksidom i CO₂.

EPS bez alternative za TENT A

Upitan zašto nisu razmotrene druge lokacije i tehnologije, Krstić je ukazao na to da je zadatak bio snimiti zatečeno stanje.

Dugoročna šteta se ne računa

Kritičari su osporili relevantnost studije i zbog toga što nije opisano šta se dešava kada vetar

oduva pepeo (skupljen filterima) i druge zagađujuće materije stotinama ili hiljadama kilometara daleko. Kazali su da pogođene zemlje moraju biti obaveštene o prekograničnom uticaju.

U studiji nema podataka o udarcu na javno zdravlje u okolini i udaljenijim predelima, podvukli su prisutni. Ne otkriva ni da li je moguće rešiti se viška struje, onog koji se izvozi, tako što bi se oborila proizvodnja.

Izvor: balkangreenenergynews.com